

شانگهای، امضای پذیرش عضویت ایران، تأیید بررسی درخواست عضویت بلاروس و اضافه کردن بحرین، مالدیو، امارات متحده عربی، کویت و میانمار به عنوان شرکای گفت‌وگو را پذیرفت، ۲. در این اجلاس چین متعهد شد که در ۵ سال آینده ۲ هزار پرسنل مجری قانون را برای کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای آموزش دهد تا ظرفیت‌سازی برای اجرای قانون کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای را افزایش دهد، ۳. کشورهای عضو برای اولین بار در مورد مسائلی مانند امنیت غذا، امنیت انرژی و زنجیره تأمین گفت‌وگو کردند و چین بار دیگر نظریه خود مبنی بر اینکه هیچ یک از کشورهای عضو حق تقویت امنیت خود به ضرر دیگر اعضا را ندارد، مطرح کرد، ۴. در این نشست ترکیه درخواست خود برای تبدیل وضعیت از «شریک گفت‌وگو» به عضو دائم را ارائه داد که به نظر می‌رسد پس از شکست ترکیه در عضویت اتحادیه اروپا، حالا این کشور به دنبال عضویت در یک سازمان قوی مانند شانگهای است. در صورت عضویت ترکیه در سازمان شانگهای، این کشور به اولین عضو ناتو تبدیل می‌شود که به بلوکی تحت رهبری معنوی

چین می‌پیوندد.

رشد ۱۳ درصدی صادرات به اعضای SCO

به نظر می‌رسد در سال‌های اخیر با رویکرد تهاجمی آمریکا به اقتصاد کشورهای عضو شانگهای، سطح همکاری‌های اقتصادی رو به گسترش بوده است. این وضعیت برای اقتصاد ایران نیز دستاوردهایی داشته، از جمله اینکه کشورمان برای واردات تکنولوژی، اقلام سرمایه‌ای و واسطه‌های مشکلات کمتری نسبت به تحریم‌های اوایل دهه ۱۳۹۰ دارد. به طوری که در ۶ ماهه نخست امسال میزان واردات ایران از اعضای شانگهای به ۹ میلیارد و ۷۶۴ میلیون دلار رسیده که نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۰ که ۶٫۵ میلیارد دلار بوده، رشد ۵۰ درصدی را نشان می‌دهد. در حوزه صادرات نیز، صادرات ایران به اعضای فعلی سازمان شانگهای طی سال‌های اخیر رشد قابل توجهی داشته است به طوری که نگاهی به آمار گمرک ایران نشان می‌دهد میزان صادرات غیرنفتی ایران به اعضای فعلی سازمان شانگهای از ۱۵ میلیارد و ۲۱۱ میلیون دلار در سال ۱۳۹۵ و ۱۶ میلیارد و ۲۶۴ میلیون دلار در سال ۹۶ به ۱۶ میلیارد و ۲۲۵ میلیون دلار در سال

۱۳۹۷ رسیده و پس از اعمال مجدد تحریم‌های آمریکا به ۱۱٫۳ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۸ و به حدود ۱۱٫۹ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۹ رسیده است. اما در سال ۱۴۰۰ صادرات غیرنفتی ایران به ۱۱ کشور مذکور با رشد قابل توجه ۷۳ درصدی به ۲۰ میلیارد و ۵۹۶ میلیون دلار رسیده است. این مقدار رشد صادرات که بیش از ۴ میلیارد دلار از صادرات ایران به اعضای شانگهای در قبل از تحریم‌ها نیز بیشتر بوده، در نتیجه کاهش محدودیت‌های کرونایی و همچنین تلاش دولت سیزدهم برای توسعه روابط با کشورهای همسایه و همچنین توجه ویژه دولت فعلی به دیپلماسی اقتصادی است. اما در ۶ ماهه ابتدایی سال جاری نیز میزان صادرات ایران به کشورهای عضو سازمان شانگهای ۱۰ میلیارد و ۷۲۵ میلیون دلار بوده که نسبت به صادرات ۹ میلیارد دلاری در مدت مشابه سال ۱۴۰۰ افزایش یک میلیارد ۲۰۰ میلیون دلاری و رشد ۱۳ درصدی را نشان می‌دهد. در مجموع ظرفیت بزرگی در اقتصاد اعضای شانگهای بویژه در سه کشور چین، هند و روسیه برای ایران مهیاست که در صورت افزایش سهم ایران از اقتصاد جهان و افزایش حجم صادرات، می‌توان سبد متنوعی از کالاها را برای بازار سازمان شانگهای تدارک دید.

وضعیت تجارت ۱۱ کشور عضو «سازمان همکاری‌های شانگهای» در سال ۲۰۲۱- میلیمیلارد دلار

نام کشور	صادرات	واردات	مجموع تجارت
چین	۲,۵۹۱	۲,۰۵۶	۴,۶۴۶
بلاروس	۲۵	۲۹	۵۴
روسیه	۳۳۷	۲۳۲	۵۶۹
پاکستان	۲۲	۴۶	۶۸
هند	۲۷۵	۳۶۸	۶۴۳
قزاقستان	۴۷	۳۸	۸۵
قرقیزستان	۲	۴	۶
تاجیکستان	۱	۳	۴
افغانستان	۱	۵	۷
ازبکستان	۱۳	۲۰	۳۳
مغولستان	۶	۵	۱۱
مجموع تجارت کشورهای عضو سازمان شانگهای	۳,۳۲۱	۲,۸۰۵	۶,۱۲۶
مجموع تجارت کل دنیا	۱۷,۱۴۲	۱۷,۴۶۹	۳۴,۶۱۱